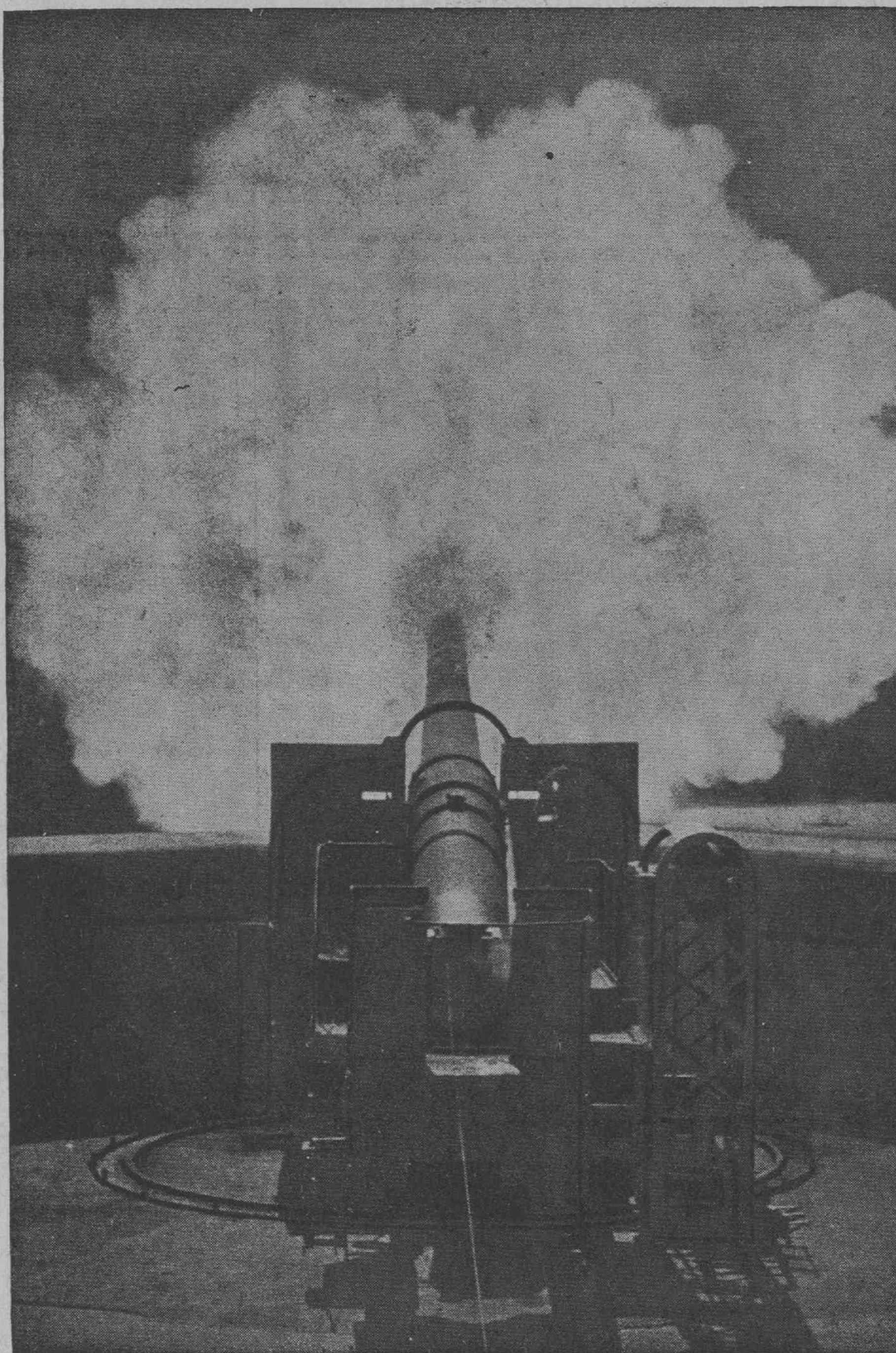
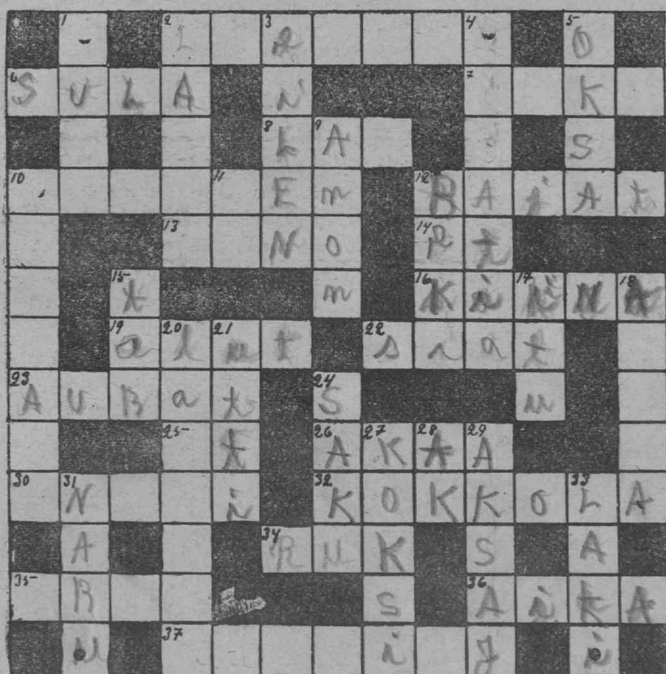
— TULTA —
N:o 17 - 1939

LUO LIPPUJEN!

AJANKULUKSI

Ristisanatehtävä.

VAAKASUORAAN.

1) Kuuluu ryssän »etupiiriin». 6) Ei jäässä. 7) On pyhä. 8) — Palmas. 10) Ja alla oli — järvi. 12) Nykyään epävarmat. 13) — Domini. 14) Kielto. 16) Sotaa käyvä maa. 19) Ei loppuja. 22) Kotieläimiä. 23) Maamiehen työvälineitä. 25) — tykistö. 26) Pitäjä. 30) Pojan nimi. 32) Kaupunki Suomessa. 34) Haminassa. 35) Vuoristo. 36) Vaihtelevaista. 37) — kynä.

PYSTYSUORAAN.

1) Kaupunki Suomessa. 2) Pitäjä. 3) Ei tänään. 4) Vallattu maa. 5) Puussa. 9) Pyydän. 10) Italiassa. 11) Merkitään tuntematon. 12) Kulkuneuvo. 15) Naisellinen. 17) Alkavaa eloa. 18) Kuonaa. 20) Pitäjä. 21) Lento-asema. 24) Sakarin haukkumanimi. 27) Polttoainetta. 28) Aktiivinen Komitea. 29) Tunnetun taiteilijan etunimi, takaperin. 31) Lankaa. 33) Tulee pian.

Hitler ja Chamberlain.

Vaasan Jaakkoo kertoo lehdessään seuraavan hauskan kaskun Hitleristä ja Chamberlainista näiden Münchenin päiviltä.

»Oottako te sitä vitsiä kuulleet, kun Tsemperleini käy Mynshenis Hitlerin kans sopimas asioosta? Silloin kun se lenti sen sateenvarjonsa kans.

Joo, s'oli se Semperliini kyselly Hitleriltä jotta.

— Mitä sä oikee tahtoosit, että sovitaas vallanjaosta?

— Pitääs mun saar Afrikasta siirtomaitakin — oli Hitleri sanonu.

— No no, kyllä mä järjestän, kun palaan Lontoohin — oli Semperliini sanonu. — Onhan siellä Afrikas alusmaita Ranskalla, kyllä mä järjestän. — — Oliskos sulla muita toivomuksia.

— Tjaah! — oli Hitleri sanonu ja hinkannu nenän-alus-tupsuansa jotta: — Tuota tuota, pitääs Saksan saara joitakin saaria Taka-Intiastakin. — —

— No no — sanoo Semperliini jotta — — kyllä mä järjestän, kun tuun Lontooseen, onhan siälä Hollannilla saaria Jaava, Sumatra, kyllä se käy — — Vieläkö sä velihyvä jotakin haluaisit?

Hitrel oli tuumiskellu pitkän aikaa, kynsiny korvallistansakki, mutta tykkäs sitten jotta kyllä se jo piisaakin. — Mutta naurahti sitten ja sanoo jotta — Mutta kuulehan nyt pyhäveli, kun me oomma nyt näin hyvin sopinehet, niin annahan sinä mulle nyt muistoksi tuo sun vanha sateenvarjos.

— Älä helkutis! — kivahti Semperliini — se o n m u n o m a n i!».

Jussi Pyy väittelee.

Vanha tuttavamme ja muutenkin joka suhteessa reilu kaveri, Jussi Pyy oli parhaillaan väittelyssä. Ja kun Jussi väittelee, niin silloin onkin leikki kaukana, sillä hän puhuu vain, kun hän tietää asian, mutta puhuu silloin vastustajan polvet tutisemaan. Niin, ystävämme Jussi oli osunut seuraan, missä kauhusta värisevällä äänellä keskusteltiin parhaillaan vaarasta, mikä pieniä kansoja uhkaa. Syntyi seuraavanlainen keskustelu.

Herra Pelkuri: Kauhea asia sota, hirveä asia. Parempi antautua ilman muuta, ettei vihollinen vain suutu. Sodassa — uhuu — voi mennä henki.

Jussi: Mitä sinä äijä oikein puhut.

Herra Pelkuri: Totta puhun, valehtele en koskaan. Mitäs sanotte, ja mitä teette nuorimies, jos — uhuu — vihollinen — uhuu — tulee päälle.

Jussi: Tätä maata ei ole koskaan ennenkään viholliselle ilman muuta annettu. Muistakaa niitä tuhansia ja taas tuhansia miehiä, jotka ovat seisseet tai kaatuneet.

Herra Pelkuri: Niin, mutta jos vihollinen tulee, niin mitäs teet.

Jussi: Kaikkein ensiksi pistäisin teidät kellariin ja antaisin mukaan pullon lämmintä maitoa ja toisen pullon kamferttia. Sitten liimaisin ovelle lapun: »Viholliselta pääsy kielletty».

Aikakirjat eivät kerro, kumpaa herra Pelkuri tämän jälkeen pelkäsi enemmän, Jussiako vai sotaa, mutta se on varma, että hän pelkäsi.

Viikko sen jälkeen, kun edelläoleva keskustelu käytiin, tapasimme jälleen Jussi Pyyn. Silmät loistaen kertoi hän: Nyt se herra Pelkurikaan ei enää ole pelkuri, vaan valmis puolustamaan maatansa, jos tarvitaan. Kyllä tämä Suomen kansa on sentään kansoista jaloin, kun uhrivalmiutta tarvitaan.

POLIITTINEN TIETOPELI.

1) Kuka vastaa Helsingin tyhjentämisestä sotatilan sattuessa?

2) Milloin hyväksyttiin tasavallan suojelulaki?

3) Kuka on kirjoittanut kirjan »Venäjä uhkaa Pohjolaa»?

4) Kuka on Viron ulkoministeri?

5) Kuka on Puolan nykyinen presidentti?

6) Missä oleskelee Puolan hallitus?

7) Kuka lausui tasavallan suojelulain käsittelyn aikana eduskunnassa, että hallituksen ei pitäisi antaa epäluottamuslausetta kansalle?

8) Millä alueella Puolassa puolustauduttiin viimeksi.

9) Mitä tekee nykyisin Windsorin herttua?

10) Kuka on Englannin ja Ranskan armeijan yhteinen ylipäällikkö?

11) Kummalle jää Brest-Litowsk Puolan jaossa?

12) Kuka huomattava suomalainen sotilashenkilö oleskeli Puolassa sodan aikana?

13) Kuka ensimmäisenä eduskunnan puhujapöntöstä uskalsi vaatia vapaamuurarijärjestöjä hajoitettaviksi?

14) Miten jakautuivat äänet tasavallan suojelulaista äänestettäessä?

15) Montako juutalaista istuu Englannin hallituksessa?

(Vast. Laukauksia-osastossa).

PÄIVÄN KUVA:

Luo lippujen!

HELSINKI, KANSAKOULUK. 8 PUHELIN 35316

N:o 17 Päätoimittaja: VILJO LIUS 4. 10. 1939

»Kaksi on tarpeen: seisoa valvoin ynnä vahva olla»

(Uuno Kailas)

„Jumalan edessä maan puolesta"

»Minä etsin heidän joukostansa miestä, joka korjaisi muurin ja seisoisi muurinaukossa minun edessäni maan puolesta, etten minä sitä hävittäisi, mutta en löytänyt.
Hes. 22: 30.

Näitten sanojen kirjoittaja, profeetta Hesekiel, tunsi kipeästi omalla kohdallansa kansansa hädän. Kun hänen täytyi yhdessä kansansa kanssa nähdä vihollisen maatansa raastamassa ja sitten kulkea voittajansa jäljissä maanpakoon. Mutta profeetta oli oppinut taidon seisoa Jumalan edessä maansa puolesta. Silloin kun ihmissilmin katsoen kaikki näytti olevan menetetty, silloin viipyi hän kansansa ja maansa asialla Jumalan edessä. Ja Jumala antoi hänelle näkyjä. »Minä näin Jumalan näkyjä.»

Mitä hän näki? Hän näki menneisyyteen, hän näki syyn kansansa kärsimyksiin. Se oli unohtanut Jumalan. Se oli kumartanut vieraita jumalia, »kääntänyt selkänsä Herran temppeliin päin». Se oli sanonut syntiä tehdessään: »Ei Herra meitä näe». Se oli taistellut maansa puolesta, mutta ei Jumalan edessä.

Hesekiel näki, että sota, maastakarkoitus oli ase kaikkivaltiaan, väkevän Jumalan kädessä. Hän näki Jumalan käsittämättömän suuruuden ja vallan.

Mutta hän näki myös eteenpäin aikaan, jolloin Jumala väkevyydessään oli kokoava kansansa, aikaan, jolloin kuolleet luut saivat elämää, jolloin Jumala antoi kivisydänten sijaan uuden hengen ja sydämen, ja jolloin kansa taas asui isiensä maassa, Jumalaa palvellen.

Tällaisia näkyjä näki Hesekiel Jumalan edessä kansansa kärsimysten aikoina.

Mustapaidat! Te olette nousseet korjaamaan muureja Suomen heimon ympärillä. Te ette ole yhtyneet niihin, jotka sanovat: »Kaikki on hyvin», vaan te olette vihkineet elämänne taisteluun »maan puolesta». Sallikaa Jumalan kysyä teiltä tuon kansansa kanssa kovia kokeneen miehen kautta: »Seisotteko te muuriaukossa minun edessäni maan puolesta?»

Mitä se merkitsee? Se merkitsee sitä, että jos te seisotte Jumalan edessä, niin te näette profeetan tavoin Jumalan näkyjä siitä, kuinka »synti on kansan häpeä». Mutta te seisotte silloin myös syntiä vastaan, verille asti, te korjaatte muuria omalla kohdallanne kantamalla syntinne Jumalan eteen. Eikä vain omat, vaan myös kansan synnit.

Kuulkaa! Niitä on liian paljon, jotka kyllä taistelevat maan puolesta, mutta Jumalaa vastaan, jotka sanovat synneissänsä: »Ei Herra meitä näe!» Älkää lisätkö näitten lukua! Kyllä Herra näkee! Seisokaa rukouksin ja kyynelin Jumalan edessä »maan puolesta!» Ja Jumala on antava teille näkyjä paremmasta tulevaisuudesta omalla kohdallanne, kansamme kohdalla, heimomme kohdalla. Hän antaa teidän katsoa kauas yli sen, miltä nyt näyttää, miltä nyt tuntuu. Eikä vain näkyjä, vaan myös voiman taistelussa ja voiton. Silloin ei Jumalan tarvitse sanoa Suomen nuorisosta: »Minä etsin miestä heidän joukostansa, joka seisoisi minun edessäni maan puolesta, mutta en löytänyt.»

JUSSI KUOPPALA.

Työväestö ja isänmaa.

Kysymys Suomen työväestöstä on ollut pari vuosikymmentä erittäin polttava. On tunnettu, että sen eristäminen muusta kansanyhteydestä on rikos sitä ja kansaamme kohtaan. Luokkavastakohdat eivät ole todellisia, vaan keinotekoisia, kiihoituksen luomia.

Kysymyksestä, mihin suuntaan työväestöä on johdatettava, ovat lujimmin iskeneet yhteen sos.dem. puolue ja Isänmaallinen kansanliike. Tämä taistelu on ollut hyvinkin katkeraa. Myös kansallinen nuoriso on katsonut, että marxilaispuolue on sen pahin vihollinen. Me olemme tämänkin lehden palstoilla usein todenneet, että sos.dem. puolue käyttää väärin työväestöltä saamaansa luottamuslausetta.

Todistaaksemme lehtemme puolesta, että olemme reiluja vastustajiammekin kohtaan ja näemme niitten toiminnassa myös myönteisiä piirteitä, milloin sellaisia ilmaantuu, haluamme nyt marxilaisten julkisena ja ehkä jyrkimpänä vihollisena todeta, että ainakin mainitun puolueen propagandassa on tapahtunut selvä ja positiivinen muutos. Emme voi muuta kuin tervehtiä sitä ilolla. Iskusanat luokkataistelusta ovat varsinkin puolueen päälehden palstoilta pois pyyhitty, ja niiden tilalle on tullut maanpuolustusuutisia, isänmaallisia artikkeleja, j.n.e. Siksi lausumme avoimesti, että niin kauan kuin sos.dem. puolue jatkaa tällä tavalla ja me näemme, että se tahtoo tehdä työväestöstä isänmaallista, emme haulua sitäkään yritystä vaikeuttaa. Me uskomme tänä vaikeana aikana, että kaikki tämä ei ole vain taitavaa taktiikkaa, vaan että silläkin taholla on paljon opittu ja paljosta väärästä luovuttu.

Sos.dem. puolueen johtomiehillä on nyt tilaisuus johdattaa työväestö kansallisille linjoille ja sovittaa paljon. *Jos he sen tekevät, olemme valmiit ennakkoluulottomasti antamaan siitä heille tunnustuksen, mutta ilmoitamme jatkavamme taisteluamme entistä innokkaammin heitä vastaan, jos tässä toiveessa petymme.*

Viljo Lius.

„Lapiojääkärien" muistot talteen.

Kuluneen kesän aikana ovat tuhannet nuorukaiset ja miehet osallistuneet vapaaehtoisiin linnoitustöihin. Jokaisella »lapiojääkärillä» on työajaltaan monia mieltälämmittäviä muistoja, joiden talteen saaminen on ensiarvoista niin »lapiojääkärien» itsensä kuin koko vapaaehtoisen työpalvelunkin kannalta. Tämän vuoksi pyytää Rajan Turvatoimisto kaikkia vapaaehtoisiin linnoitustöihin osallistuneita miehiä ja naisia lähettämään sille muistelmiaan työajaltaan. Kysymykseen tulevat lyhyet kirjoitelmat, kaskut ja eri ryhmien käyttämät laulut sekä valokuvat. Rajan Turvan historiikki on parhaillaan kirjoitettavana, joten kaikki mahdollinen ainehisto olisi lähetettävä toimistolle ensi tilassa. Ainehistosta tullaan syksyn kuluessa kokoomaan muistelma- ja selostusteos »Lapiojääkärit» ja käytön jälkeen tullaan ainehisto luovuttamaan Sota-arkistoon. Rajan Turva-toimisto, os. Helsinki, Vanha Ylioppilastalo, antaa pyydettäessä lähempiä tietoja.

Uhrivalmis Suomen kansa.

Mitä lahjoittaa nuoriso?

Palstamäärin kertovat päivälehdet lahjoituksista, joita on tehty maanpuolustuksen hyväksi viime päivinä. Lahjoittajia on kaikista kansankerroksista, kaikista puolueista. Nyt ei kysele kukaan, mistä olet, miten ajettelet, vaan jokainen antaa. Liikkeitten henkilökunnat keräävät yhteislahjoja, pääjohtajat antavat satoja tuhansia, köyhemmät satoja.

On jaloa nähdä, miten Suomen kansan on vallannut miehestä mieheen *uhraamisen riemu.*

Mitä antaa nuoriso, jolla ei ole pääomia?

Nuorten kätten tekemä työ on jokaisen nuoren »miljoonalahjoitus» isänmaalle tällä hetkellä.

Työtä riittää jokaiselle, jota ei ole kutsuttu vielä riveihin turvaamaan rajoja.

Suomen nuorisolle on silmäinsä edessä nyt kynnöspelto, jolla ei kyntömiehiä ole milloinkaan liian paljon.

Työtä tarvitaan ja sitä myös tehdään.

Konttoreissa ja liikkeissä nuoret kädet valmistavat työnsä lomassa lämpimiä villapaitoja ja sukkia sotapojille. Koululaiset syventyvät väestösuojeluun j.n.e.

Päämärämme olkoon: jokaiselle suomalaiselle yhtä hyvä ase ja yhtä lämmin vaatekerta kuin on vihollisellakin antaa miehilleen. Suomen kansaa ei tallaa jalkoihinsa silloin kukaan.

Kootessani vaikutelmia matkalta Englantiin sodanjulistuksen päivinä jää ehkä yllättävimmäksi kokemukseksi se toisarvoinen merkitys, mikä ihmisellä yksilönä ja kansalaisena näyttää nykyään olevan tässäkin yhteiskunnassa, jossa yksilön arvon tehostuksella on kansalaiskasvatuksessa kuitenkin niin peräti syvät juuret. Vapaa ihmismieli oli ikäänkuin vangittu; havaitsin sen siinä harkitsemattomuudessa, jolla vastaansanomatta yleisesti hyväksyttiin sanomalehtien ja yleisradion kiihoituskylvö, ja turtuneessa innottomuudessa, jolla sodanjulistus vastaanotettiin, sillä, jos kerran mieli sodan tielle lähteä, niin luulisi toki kansallisen intomielen olevan tärkeänä aineksena armeijain esiinmarssissa. Onko englantilaisessa kansanlaadussa tapahtunut syvällekäypä muutos, joka on muovannut sen olennaisimpia piirteitä tavalla, jota emme enää tunne englantilaiseksi? Onko Victorian ajan pidättyvä, harkitseva, tyyni ja voitokas tyyppi hävinnyt, maailmanvalloittaja-englantilainen, joka rakensi Imperiumin lopulliseen muotoonsa? Luulen melkein, että niin on. Imperiumintähti laskee. Eikä tämä ajatus ole minun omani. Englantilaista kirjallisuutta lukenut tietää, että romaanihenkilöinä vielä elää Ison-Britannian suuren aikakauden ihmisiä, jotka ympäristönsä tasapaisessä arkipäiväisyydessä vaeltavat kuin haamut menneeltä ajalta. Varmaan voisimme heitä kohdata myös elämän todellisuudessa. Mutta siellä he ovat syrjässä, ja näkyvissä on uusi tyyppi: meidän aikamme englantilainen, roduton, suvuton, luonteeton ihminen, jonka leukapieltä ei enää korosta piippu, vaan jonka suussa riippuu savuke. Kenties karrikointi on liian voimakas, mutta se valaisee englantilaisen kansanlaadun ilmeistä muutosta.

Asia on yhtä mielenkiintoinen kuin arkaluontoinenkin ja antaisi tarkastelijalle aiheen monipuoliseen ajatusaskarteluun. Ainoastaan pari huomautusta riittänee.

Perinnäiseen brittiläiseen konservatiiviseen ihanteeseen on aina kuulunut ajatuksen vapaus, ja kansalaiskasvatus on nimenomaan tähdännyt persoonallisuuden murskaamiseen kykeneväksi vapaaseen arvosteluun. Tästä hengen vapaudesta versoi patriotismi, joka on ollut brittiläisen imperiumin kannattava voima. Mutta maailmansodan jälkeen panemme merkille yhteiskunnassa nopeasti tapahtuvan demokratisoitumisen, joka ilmestyy vanhan kansalaisihanteen haalistumisessa ja kollektiivisen ajatustavan vahvistumisessa. Työväki suurissa järjestöissään jähmettyy tasajalkaa marssivaksi laumaksi, josta yksilöä ei enää eroita, ja samanlainen kehitys tapahtuu muissakin kansalaisryhmissä. Erityisen tuhoisa vaikutus on ollut esimerkiksi Bertrand Russellin kansanomaisella, voimakkaasti punaiseen vivahtavalla filosofialla, joka asetti päämääräksi maailmankansalaisen kasvattamisen isänmaallisen kansalaisen vastakohtana: Yksilön täytyy tuntea vastuullisuutta toisten sosiaalisia ja taloudellisia tarpeita kohtaan. Kuvaavaa on, että Russell piti nopeimpana tienä sotien lopettamiseen ja yhteiskunnalliseen onneen Neuvosto-Venäjän hankkeiden edistämistä.

Monella tavalla tämä ajatussuunta korostui yhteiskunnassa, kollektiivisyyden henki tunkihe kaikkialle. Lontoon Hyde Parkin tilapäisforumilta sitä julistettiin päivästä päivään, ja sen lietsojana oli varsinkin painettu sana, kirjallisuus ja sanomalehdistö, samoin teatterit ja elokuva, vieläpä parlamentti, sekä kaikki lukemattomat puoluejärjestöt, pasifistiset yhdistykset, klubit ja seurapiirit.

Näin tapahtui, että demokratia turmeli kansakunnan, sokaisi kansalaiset, samensi heidän ajatuksensa ja hävitti kansalaismielen. Yk-

silö ei omasta puolestaan enää katsonut tarpeelliseksi itsenäisiä kannanottoja, lauma ajatteli ja laumassa oli mukava kulkea mukana. Toteamme täten saman ilmiön, joka demokraattiselta taholta on niin ankarasti tuomittu diktatuurivaltioiden kohdalta: kansalaiset marssimassa numerolaatta rinnassa. Tosiasia on, että kun uusi sota oli kypsä, niin brittiläisillä sotilailla oli demokratian numerolaatta rinnassa jo, ennenkuin he armeijassa saivat numeronsa. Heidät oli komennettu sotapalvelukseen, siinä kaikki, yhdentekevää, oliko sota tarpeellinen vai ei. Tämä on tosin velvollisuudentuntoa valtiota kohtaan, mutta kaukana se on vasiten demokraattisista ihanteista. Pahinta on, että kansakunta on joutunut vieraiden pyyteiden välikappaleeksi.

Sota, joka paraillaan on käynnissä, ei ole Englannin kansan sota. Se on valtiomiesten sota, se on juutalaisten ja asekauppiaiden sota. Sotaministerin tuolilla istuu juutalainen Hoare-Belisha, ja kabinettiin kuuluvat sellaiset miehet kuin Churchill, Duff Cooper ja Eden, sodan manaajat, joiden rinnalla parlamentissa ja muualla valtakunnan tärkeillä paikoilla istuu taas juutalaisia, kuten sir Herbert Samuel, sir Samuel Abrahams, sir A. M. Green ja sir Saul Glückstein. Näiden takaa näkyvät kansainvälisten juutalaisten rahamagnaattien nauravat kasvot. V. 1938 kirjoitettiin juutalaislehdessä »Le droit de vivre» seuraavat sanat: »Saksaa vastaan on meidän ponnistettava voimamme mahdollisuuksien äärimmäiseen rajaan saakka. Israelia vastaan on hyökätty! Nouskaamme puolustamaan Israelia! Saksaa vastaan täytyy meidän nostaa herännyt Israel, ja maailma on meitä auttava». Onneton, sokea Englannin kansa! Mutta ehkä sen silmät aukeavat, ja silloin tulee rauha pikemmin kuin nyt voimme aavistaa.

Iso-Britannia on kutsunut kaikki miehensä 42. ikäluokkaan asti sotapalvelukseen. Sinne he lähtevät nyt, vanhimmat jo toistamiseen, kaivamaan uudelleen auki vuosien 1914—18 ruohoittuneet ja luhistuneet juoksuhaudat Pohjois-Ranskassa, mailla, jotka yli kahdenkymmenen vuoden ajan ovat kasvaneet viljaa ja viiniä talonpojille. Juoksuhaudat kaivetaan, rautabetonilinnoitukset täytetään sotamiehillä, tykkien ruualla, ja kylvetään teräksellä.

Näin Methilin kadulla Skotlannissa vanhan puujalkaisen miehen kerjäävän almua. Hän oli ehkä vuoden 1914 sankareita. Mitähän mahtoi ajatella nyt, kun tykit jälleen alkoivat jyskyä. Ehkä ei mitään. Elämällä näyttää väliin olevan arvoa ainoastaan sinä hetkenä, jolloin se uhrataan. Turha elämä, jos sitä ei uhrata kansakunnan hyväksi.

Uuno Talvio.

„SUOMEN SUOJA"-suurkeräys.

Ilmavaaran uhka on aina olemassa!

Rauhanaikaa on Euroopassa kestänyt vain kaksi vuosikymmentä. Kun Versaillesin rauha solmittiin, oli kaikkialla yleisenä tunnuslauseena: »Ei koskaan enää sotaa!»

Nyt on Eurooppa jälleen sodan melskeitten keskellä ja menneen maailmansodan synkät ja tuhoisat tapaukset uusiutuvat. Tämän uuden sodan on siviiliväestö joutunut kokemaan tuhoavampana kuin koskaan aikaisemmin. Yleinen tilanne on huolestuttava. Voi olla vain päivien jopa hetkienkin kysymys, jolloin meidänkin oikeuksiamme itsenäisenä, puolueettomana valtakuntana uhataan ja meidät ehkä saatetaan vakavien ja vaarallisten kysymysten eteen. Tämän johdosta on kaiken sen puolustustyön lisäksi, mitä armeijamme, suojeluskuntajärjestö, Lotta-Svärd-yhdistys ja monet muut vapaaehtoiset maanpuolustusjärjestöt ovat 20 vuoden aikana intomielellä, sitkeydellä ja uutteruudella ja lukuisissa tapauksissa huomattavan tuloksellisesti suorittaneet, on valtakuntamme koko puolustusjärjestelmää sen kaikissa muodoissa jatkuvasti kehitettävä ja lujitettava. Erittäin suuri huomio on kohdistettava puolustusjärjestelmämme toisen päämuodon, kotiseudun väestönsuojelun tehokkaaseen, käytännölliseen toteuttamiseen.

Euroopan nykyisen tilanteen vallitessa ei enää riitä, että maamme väestönsuojelutoimintaa kehittävät vain muutamat vapaaehtoiset maanpuolustusjärjestöt, lähinnä Suomen Kaasusuojelujärjestö ja Suomen Punainen Risti, vaan kaikkien kansalaisten on kansalaisvelvollisuuksina kunkin omalta kohdaltaan ryhdyttävä auttamaan ja tukemaan tätä yhteiskunnallista suojelutyötä ja koko kansamme yksimielisenä ja yhtenäisenä voimana niin henkisesti kuin aineellisestikin on luotava vahvaksi perustaksi kotiseudun turvaamisessa ja suojelemisessa. Sitä vaatii juuri tällä hetkellä se kansallinen velvollisuudentunto, usko ja tahto, joiden aikaansaama käy-

SINIMUSTAN SIVALLUKSIA

»Leikki kaukana». — Ilahduttavia ilmiöitä. — Eräs toivomus.

Tämä lehtemme sivu on tavallisesti omistettu leikilliselle puheelle. Nyt on leikki kuitenkin kaukana ja kysymyksessä kovettu tosi. Siksi jätämme pilailun sikseen ja naputtelemme vanhalla koneellamme paperiliuskalle vain vakavia sanoja.

✱

Seurasimme tässä päivänä muutamana pääkaupungin evakuointia. Asemalla oli mahdoton tungos, jonot pitkiä ja ihmiset joutuivat syyskoleassa ilmassa seisomaan tuntikausia. Näimme vanhuksia, naisia ja lapsia, jotka odottivat pääsyä juniin. Olemme varma siitä, että heidän joukossaan oli monta ns. »punaista», jotka tähän saakka ovat nähneet sarkatakkia ja lottapukua kantavassa kansalaisessa vain luokkansa vihollisen.

Nyt tuntui asia olevan toisin. Kun lotat häärivät asemalla mehulaseineen ja kahvikuppeineen, luotiin heihin kiitollisia katseita. Ja hieman myöhemmin luimme erään punaisen lehden palstoilta heille omistetun kiitoslausuman.

Tälläisiä ilmiöitä näkee kaikkialla. Moni tuttavamme, joka tähän saakka on kohautellut hartioitaan asevarusteluista puheen tullen, häärivät nyt innokkaina suojeluskunnissa taikka vss.-palvelussa.

Tässä päivänä muutamana kuljimme raitiovaunussa. Eräällä pysäkkipaikalla nousi vaunuun työläinen, jonka kaulassa oli vielä — (»tottumus on toinen luonto») — punainen solmio. Mies tapasi vaunussa, jonkun tuttavansa ja puhe kiertyi politiikkaan. Kuuntelimme tietysti ennakkoluuloisena hänen lausumiaan, mutta meitäpä odottikin mieluisa yllätys.

— *Ei tuumaakaan periksi!*, tuli miehen suusta.

Kaikki nämä esimerkit ovat meille todistaneet, että kansamme tällä hetkellä on tosiaan yksimielinen. Ja, että sarkatakkeja, joita monet ennen halveksivat, ihaillaan nyt sankareina, joitten tehtäväksi on jäänyt maan pelastaminen.

— »Niin muuttuu maailman, Eskoseni», lausui Kivi aikoinaan. Suomen kansan elämässä tämä »maailman muutos» on ollut hyvin ilahduttava ilmiö.

✱

Ilahduttavista ilmiöistä puheen tullen täytyy mainita vielä, että »Sosialidemokraatti» on heittänyt Sasu Punasen yli laidan. Se on kehitystä, johon ainakaan allekirjoittanut ei olisi kuukausi sitten uskonut. Mainittu lehti on heti parantanut puolella!

✱

Toivokaamme, että maamme selviäisi siitä tulikokeesta, johon se on joutunut Ja uskokaamme, että kansamme tosiaankin olisi oppinut elämään yksimielisenä!

Sinimusta.

---

tännöllinen väestönsuojelutyö on kohdistettava kaikkien kansalaisten, lähimmäisten ja kotikonnun varjelemiseen sodan kaikkinaisissa vaaroissa.

Suomen Suoja.

Vapaaehtoisen väestönsuojelumme kyllin nopeata ja tehokasta toteuttamista varten Suomen Kaasusuojelujärjestö ja Suomen Punainen Risti järjestivät koko maata käsittävän, vapaaehtoisen »Suomen Suoja»-varain keräyksen 1. 10. 39 alkaen, johon keräykseen koko Suomen kansan on syytä osallistua mitä suurimmalla teholla ja tuloksella, jotta maamme väestönsuojelu voitaisiin mahdollisimman nopeasti kehittää nykyajan vaatima riittävän suuri askel eteenpäin.

Vapaaehtoista väestönsuojelutoimintaa on kiireesti jatkettava, suojelumuodostelmia perustettava, koulutettava ja varustettava, suojapaikkoja kunnostettava, ensiapuasemia järjestettävä, ensiapu- ja lääkintätarvikkeita hankittava, suojeluvälineitä varattava ja kaikkiin edellämainittuihin toimintoihin tarvittavaa ammattihenkilökuntaa koulutettava ja harjaannutettava tehtäviinsä.

***Hyvät kansalaiset!** Tarttukaa toimeen ja kartuttakaa kukin kohdaltanne Suomen Suoja-rahastoa, — — turvaksi hengen, kodin ja isänmaan.*

»Esi-isien henget haastavat teille vuosisatain takaa, varjelkaa valppaasti menneiden polvien hiellä ja verellä kostutettua maatamme".

— *Matti:* Oletko kuullut, että suomalaiset joukot ovat everstin johdolla ylittäneet rajan?

— *Jussi:* E—en. Mistä Sinä nyt tuommoisia . . .?

— *Matti:* No, eversti Paasosen johdolla tietenkin, kun neuvottelijat matkustivat Moskovaan.

Meidän poikamme reservissä.

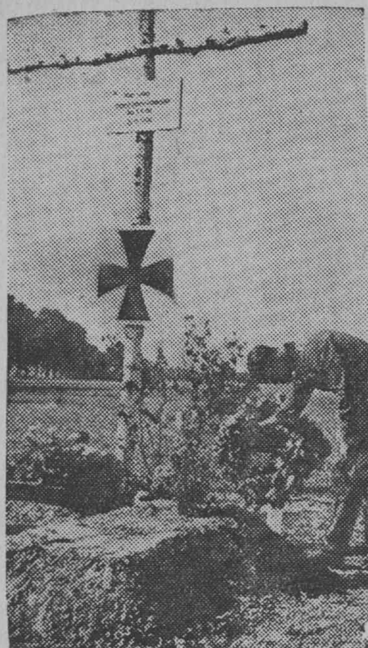
1) Kenttäpostia kerääntyy valtaisat kuormat. Joko olette muistanut sotapoikia kirjeillä? (Vasemmalla.) Ratsuväki etenee. Suomalainen husaari on kuuluisa jo "hakkapeliittain" päivistä asti. (Alla).

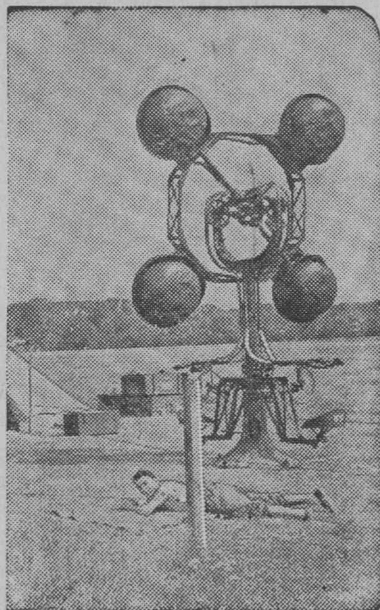
2) Hevosilla tulee olla myös lämmintä. Tallia tilkitään (oik. alhaalla) " — — hän Lottansa vei mukanaan". Reipasta lottajoukkoa (alla).

1) Sota vaatii sodan uhrit. Saksalainen sotilas aseveljensä haudalla.

2) Pariisin "korvat".

3) Nykyajan sota vaatii nopeutta. Saksalaisten motoris[oit]kijoukko etenemässä (yllä).

Eurooppa sodan jalois

5) Armeijat motorisoituvat. Saksan armeijan uusi automalli. (Yllä). Kolmannen valtakunnan ilmavoimien luoja, pääministeri Göring. (Oik).

tori͏soitu kär-

issa

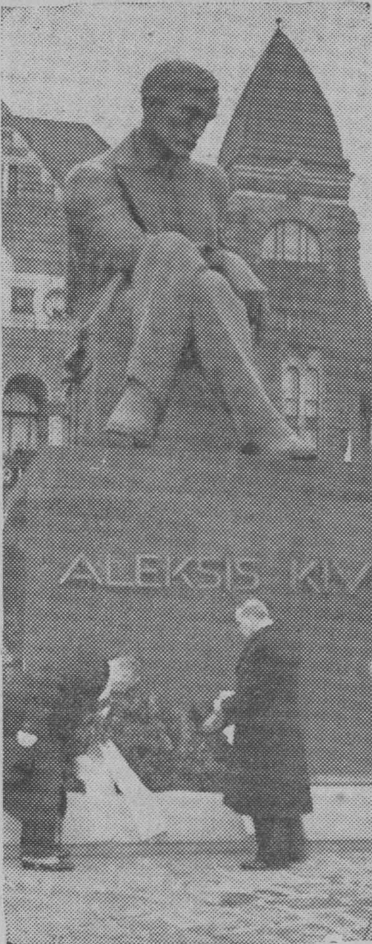

4) Ylipäälliköitä. Kenraali von Brauchitsch, Saksan armeijan ylipäällikkö. Kenraali Gamelin, länsivaltojen yhteisen armeijan ylipäällikkö. (Kuvat yllä).

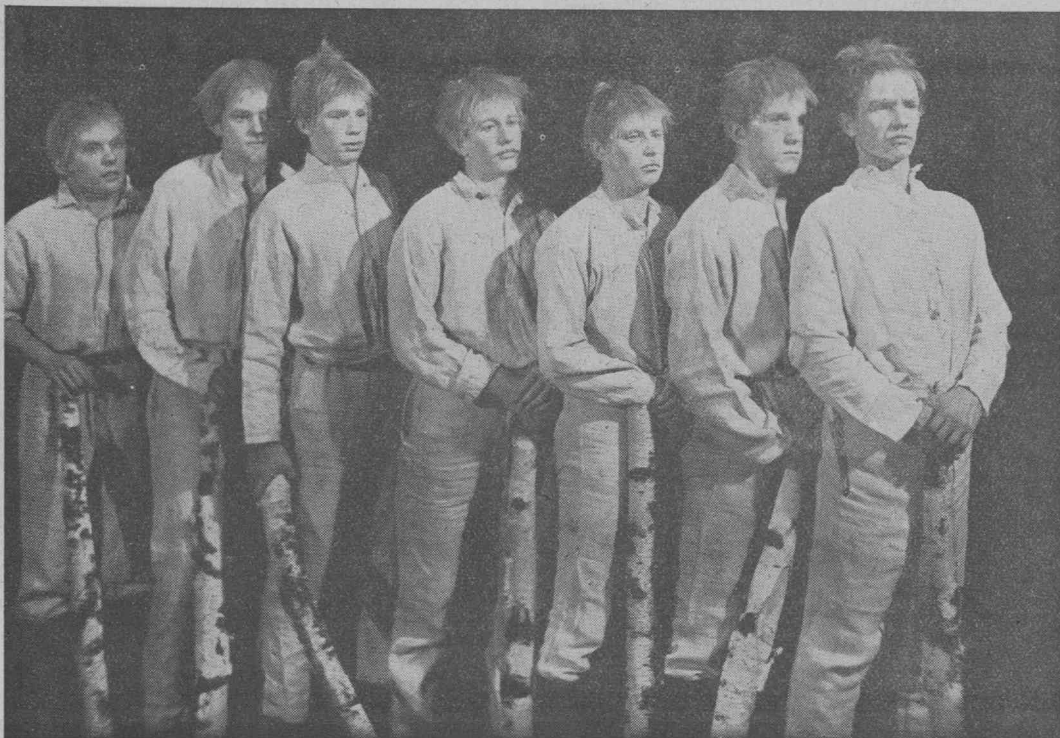
Englanti luottaa merivoimiinsa. Taistelulaivat 'Renown' ja 'Hood'. (Alla)

SUUREN KIRJAILIJAN MUISTO.

1) Aleksis Kiven päivänä, lokakuun 10:nä, paljastettiin Helsingissä Kansallisteatterin edustalle pystytetty Kiven patsas. (Vasemmalla). Jukolan seitsemän veljestä esittäytyvät parhaillaan Suomen kansalle valkokankaalla S. F:n filmaamana.

2) Kiven päivän aattona järjestämässään maanpuolustusjuhlassa Helsingissä Vanhassa Ylioppilastalossa esitti Merjan Kaiku ensimmäisen näytöksen "Seitsemästä veljeksestä". Kuvassa veljekset aseistuksineen 'sotaan' lähdössä.

KANSALLISEEN EHEYTEEN.

Motto: »Pienten asiain aika ohi!»

Jokaisen kansan luonteessa on omat vahvat piirteensä ja omat heikkoutensa.

Meillä suomalaisilla on se vika, että me emme rauhan aikana osaa elää sovussa. Puoluepoliittiset pyyteet syrjäyttävät tavallisesti oikean isänmaallisen mielen. Mutta kun myrskypilvi nousee taivaallemme, ovat entiset riidat kuin pois pyyhityt.

Venäjän vallan harjoittaman sorron aikana vuosisadan vaihteessa kaikki olivat kyllä yksimielisiä siitä, että kansamme täytyy nousta, mutta nousun *tavoista* oltiin erimielisiä. Ja taisteltiin keskenään aivan kuin vihamiehet.

Mutta kun taas tarvittiin, oli kansamme taas yksimielinen. Puoluerajat hävisivät ja keskenäinen luottamus palasi.

Vapaussodan jälkeen kehitys taas kulki kurjaan suuntaan. Seurasi puoluevallan aika, jolloin kansallista voimaamme tuhlattiin turhaan suunkopuun suurten asioitten jäädessä taka-alalle.

Näinä päivinä olemme taas eläneet kansallisen eheytymisen aikoja. Vaara on noussut uhkaavana ja vanha näytelmä toistunut: *Kuin taikaiskusta ovat pienet kinat siirtyneet pois päiväjärjestyksestä ja kaikkialla näemme uhrivalmista intoa isänmaan puolesta.*

Ensimmäisenä tarjosi sovinnon käden Isänmaallinen Kansanliike, joka katsoi, että se tällä teolla parhaiten voi suurta tehtäväänsä palvella. Puolueet jatkoivat hetken vielä entiseen tyyliin, mutta myöntää täytyy, että lehtien palstoilta ovat hyökkäykset IKL:ttä vastaan joko vähentyneet taikka tyystin hävinneet.

Sama ilmiö on havaittavissa kaikessa kansalaiselämässä. Ei ole enää raja-aitoja työmiehen ja herran välillä. Kaikki ovat maan puolesta työssä. Rikas tehtailija lähettää puolustusvoimille miljoonashekin, köyhä karjapiika viisisatalappusen taikka uhraa aikansa lottatehtäviin.

Kaikkien isänmaallisesti ajattelevien ihmisten sydäntä on sykähdyttänyt tämä suurenmoinen henki, joka kansamme on vallinnut. Taas kerran on osoittautunut todeksi se, että kansamme raskaina aikoina jaksaa hyljätä pikkuriidat.

Toivokaamme, että kriisin lauettua repivät voimat pysyisivät loukoissaan ja kansallemme alkaisi kokonaan uusi ajanjakso.

Ainakaan kansallinen nuoriso ei saa olla se, joka ensimmäisenä heittää riitakapulan arenalle.

V. L.

Amerikkalainen korkeakoulunuoriso ja sota.

Amerikkalaisen »Liberty»-lehden mukaan.

Viime keväänä toimitettiin yli viidesäkymmenessä amerikkalaisessa korkeakoulussa ja yliopistossa opiskelijoiden kesken äänestys sotakysymyksestä, ja tuloksessa ilmeni m.m. seuraavaa:

Jos Amerikka vedettäisiin ulkomaiseen sotaan, ainoastaan *18 pros.* opiskelevista äänestäjistä *ilmoittautuisi vapaaehtoisesti. 39 prosenttia odottaisi vakavaa syytä kutsuntaan. Suurin* määrä, *43 pros. tahtoo kieltäytyä* taistelemasta. *Enemmän kuin puolet* uskoi (siis kevättalvella 1939), *USA:n sekaantuvan tulevaan sotaan. 25 pros.* uskoi, *että ei,* ja *18 pros. ei toivonut* sekaantumista tai ei uskaltanut lausua mielipidettään. Kaikki yleensä tahtoivat taistella demokratian puolesta. *31 pros. taistelisi fascismia vastaan. Sama määrä* taistelisi *kommunismin puolesta,* ei sellaisen kuin Venäjällä hallitseva (?). *6 pros.* taistelisi *fascismin puolesta.*

Opiskelijat lausuivat äänestyslistassa m.m.: »Uusi maailmansota tappaisi demokratian, sillä demokratia ei voi pelastua sodan avulla.» — »Taistelu fascismin ja kommunismin välillä». — »Maailmanvallankumous diktatuurin sortamissa maissa.»

Näin »Liberty»-lehden julkaisema äänestys keväällä 1939. Mitenkähän lienee nyt amerikkalaisten koulupoikien ja -tyttöjen suu? USA ei vielä ole sotkeutunut sotaan, mutta jos sotkeutuu, niin pysyvätköhän ylläolevat prosenttimäärät todellisuudessa samanlaisina kuin rauhanaikaisessa äänestyksessä?

Samasta »Libertystä»: »Britannia rules the waves and waives the rules». »Britannia hallitsee aaltoja ja luovuttaa hallituksia.» (Tietysti vieraita).

Sama lehti kertoo, että Münchenin neuvottelun jälkeen joku saksalaisista neuvottelijoista pyysi Chamberlainilta jotakin muistoesinettä näistä muistettavista neuvottelupäivistä. Ja saksalainen pyysi Chamberlainin sateenvarjon muistoksi. C. vastasi oitis: »Ei, pyytäkää mitä ikinä haluatte, saatte kaikki, mutta sateenvarjo on minun omani».

Uudestisyntynyt maa

Retkellä nyky-Saksassa.

III.

"FINLÄNDARET".

— Oletteko oikeita varsinaisia suomalaisia, vai *Suomen ruotsalaisia,* kysyi meiltä linnanisäntä. Vastasimme, että tokihan sitä varsinaisia oikeita aitosuomalaisia oliaankin. Hän selitteli edelleen, että täällä oli viime keväänä käymässä muutamia ylioppilaita, jotka vastasivat, kun utelin, keitä olivat: "Tosin asumme Suomessa, mutta emme oikeastaan kuulu varsinaisiin suomalaisiin, vaan maan ruotsinkielisiin jotka olosuhteiden pakosta oleskelevat Suomessa." — Sanokaa suomalaiset, onko tämä kaunista propagandaa meille? Kuka on pidättänyt tuollaisia raukkoja meidän maassamme, jotka silmää räpäyttämättä uskaltavat tahria Suomen maineen ulkomailla.

TYÖVÄENOLOT.

Düsseldorfin iloinen kaupunki on antanut meille monet muistorikkaat elämykset. Varietee-esitys Apollo-teatterissa ja lopuksi "Nainen peräsimessä" seurasivat meitä aina unten maille saakka. Monista vierailuista mainittakoon tutustuminen Kreefeltin kaupungissa "Edelstaal Werkin" terästehtaaseen, jonka erinomaisesti järjestetty työväestön sosiaalihuolto oli esimerkillistä koko Saksassa. Tehtaan johtaja itse otti meidät vastaan kodikkaassa kokoushuoneessa, jossa me innostuneina suuren pyöröpöydän ympärillä seurasimme hänen mielenkiintoista esitystään tehtaasta yleensä ja sosiaalihuollosta. Saksalainen työmies ei ole mikään nykyajan koneellistuneen teollisuuden uhri, joka kangistuneena ja tylsistyneenä tekee alinomaan samat liikkeensä tekniikan luoman robotin hermojen kurissapitämiseksi. Hän on *ihminen,* joka ajattelee ja jonka edistys ja henkinen kehittäminen on nykyajan valtion tehtävänä. Työväen kauniit asumukset sijaitsevat tehdasalueen lähettyvillä olevalla omakotialueella. Kolmen lapsen perheellä on viisi huonetta, joista vuokraa kannetaan ainoastaan 25 Rm kuukaudessa, mikä täkäläisiin olosuhteisiin katsoen on erittäin halpa, kun ottaa huomioon lisäksi sen, että 30-vuoden kuluttua nämä perheet ovat oman kodin omistajia. Asumukset eivät ole rakennetut meikäläisen, tylsistyttävän omakotitalojen massatuotannon mukaisesti, vaan on kullakin oma ominainen, itsenäinen leimansa. 1000 m²:n suuruinen puutarha-alue, missä kodin välttämättömimmät vihannekset viheriöivät värikkäiden kukkaisistutusten keskellä, luovat ympärilleen oman kodin tuntua ja omien käsien kautta nousseen luonnon antimien rikkauden.

EROA ON.

Meillä Suomen kansanedustajat ovat vapaat aseellisesta palveluksesta sodan syttyessä. Sasu Punaisen ja muitten ei tarvitse sodan syttyessä marssia rintamalle — onneksi Suomen sotavoimille! Toisin on Saksassa ja Italiassa. Kansanedustajia taisteli Abessiiniassa aikoinaan ja Göring äsken Saksan valtiopäivillä julisti, että jokaisen saksalaisen valtiopäivämiehen on tiedettävä, *että hän palvelee maataan tulevina aikoina parhaiten rintamalla.*

Eroa on!

SPARTTALAISTA NUORISOA.

Düseldorfista matkaamme autobussilla kauan kaipaamallemme HJ-nuorisoleirille Wolfsbergiin Essein alueelle. Mielemme palaa omin silmin näkemään ja kokemaan Saksan spartalaismallisen pojan kasvatusta reippaan sotilashengen merkeissä. Parhaiten tämä kasvatus tapahtuu juuri suuren luonnon keskellä, missä pojat johtajiensa kera viettävät loma-aikansa urheilun ja työn sopivasti vaihdellessa.

Leirialueen valtaportti avautuu eteemme mahtavana kuin varuskunnan kentällä konsanaan. 25 pojan muodostama nuorisojoukko kajahduttaa ilon huutonsa suomalaisten astuessa pääportin vartiotelttojen ohitse. Koko leirialueen nuori teräväkatseinen oberscharführer toivottaa meidät tervetulleiksi ja tarkempi esittely alkaa. — Aamupäiväpalvelus, jonka klo 6 aikaan torventoitotus olympiafanfaarilla on ilmoittanut alkavaksi, on nyt lopussa ja kukin viettää vapaa-aikansa omissa yksityisissä askareissaan. Johtaja kulkee avaran ruohikkokentän läpi vieraineen. Joka ainoa vastaantulija kohottaa reippaasti kätensä "Heil Hitler"-tervehdykseen ja on aina valmiina sotilaallisella täsmällisyydellä täyttämään johtajansa käskyt. — Keittiöalue jäähdytyshuoneineen ja keittoliesineen kiinnosti erikoisesti suomalaisia naisvieraita. Leirin vesijohtoalue, 20 m pitkä yhteispesuteline takaavat tarpeellisen siisteyden pojille. Telttarivit suorina kuin ammutut yhteen linjaan, kukin kymmenelle pojalle, loivat koko leirialueesta sen tunteen, että täällä eletään täsmällisen ja järjestystä vaativan johdon alaisina. Teltan sisälle vilkaistessamme oli erikoisesti huomioonotettava riukulaudoista rakennettu lattiaperusta, joka tehokkaasti kykenee estämään maan kosteuden turmiollisia vaikutuksia. Kaipa tässä oli ollut määräävänä tekijänä leirin lääkärin painava sana.

Lääkintäteltta, jossa nuori HJ-sanitääri esitteli meille mitä suurimmalla huolella laaditun lääkelaatikkonsa, joka täysin pystyy kilpailemaan armeijamme vastaavissa oloissa olevien varusteiden kanssa. Yleinen terveystila oli ihmeteltävän hyvä, mikä ilmenee jo siitä, että tänä 2 viikon työaikana ei ole sattunut muuta merkittävää kuin yksi umpisuolitapaus, jota tietystikään ei ole luettava negatiiviseksi puoleksi. Terveys,

(Jatk. siv. 339.

EI TUUMAAKAAN!

Elävä puolustustahto ja mitään kysymätön, ehdoton uhrivalmius on kansallisista hyveistä suurin.

Ilolla näemme, miten juuri tämä henki, ehdottomuus valtaa kansaa.

Vielä viikko, kaksi sitten ajatteli aivan liian moni, että turha on puolustautua ja *unohti näin ajatellessaan olevansa suomalainen.*

Suomalaisen tunnus on aina ollut usko. Niin olkoon nytkin.

Ja sitä tarvitaan nyt, uskoa Jumalaan, uskoa oikeuteen, uskoa käsivartensa voimaan, uskoa tulevaisuuteen.

Linnankoski, miehinen mies, kirjoitti aikanaan.

»Sanovat: ei ole oikeutta maailmassa.
Sanovat: ei ole sallimusta maailmassa.
Sanovat: väkevä heikon murskaa, se on laki!

Ensio Röyskö.

Vaan en usko näitä sanoja. En usko sitä väkevätä ilmestyvän, joka m i e h e n lannistaa ja hänen teräksisen tahtonsa kappaleiksi katkoo!»

Näissä sanoissa on terästä, jota tarvitsee nuoriso kansansa kohtalon hetkinä.

Näemme ympärillämme nuoria, joiden katsekin jo kertoo heidän sydämensä ehdottomasta käskystä, — seistä tai kaatua, näemme valkohapsisia vanhuksia, joiden ainoana suruna on, että eivät pääse nuorten mukaan.

Näemme tosin vielä niitäkin joiden antautuminen on »viisainta». Mutta heitä on enää vähän, ja heidän lukumääränsä pienenee päivä päivältä.

Jos koskaan, niin nyt on kansallinen nuoriso saanut suuren tehtävän, jossa jokainen voi olla mukana.

Tämä tehtävä on: *valaa puolustustahtoa ja järkkymätöntä tulevaisuususkoa tämän kansan sieluun.* Puhe mitättömyydestä ja antautumisesta on raskain ja edesvastuullisin rikos, minkä me voimme tehdä tämän kansan verta ja uhreja vaatinutta historiaa kohtaan. Tällaista henkeä ja kohtaloa vartenko Suomen kansa olisi kärsinyt ja taistellut vuostuhantensa.

Puheella turvattomuudesta ei voiteta mitään, mutta voidaan menettää kaikki.

Ei ole kysymys nyt tämän sukupolven elämästä, vaan kansakunnan. Kansakunta, joka on antautunut uhreitta, ei ole noussut koskaan, sillä teollaan se on allekirjoittanut oman kuolemantuomionsa ja myynyt historiansa. Sensijaan sukupolvi joka kansansa kohtalon hetkenä on taistellut ja kaatunut, on omalla kuolemallaan valmistanut kansakunnalleen oikeuden kerran nousta.

Tämä henki, ison vihan, Suomen sodan ja vapaussodan suomalaisen miehen henki, — *»ei tuumaakaan»* — voittakoon tämän kansan.

Olkoon jokainen mustapaita kuin palava uskon liekki, joka lämmittää ja antaa ympäristölleen varmuuden tunteen. Katkeruudet ja pienet asiat syrjään sielustamme ja tilalle yhteinen usko, tahto ja rakkaus.

Panssarinuorisoa vaatii tämä aika.

Ja kun tämän kaiken pohjana on usko historiallisen oikeuden ja totuuden Jumalaan, ei meidän tarvitse hetkeäkään epäillä ja miettiä, mikä on »kantamme» .

»Ei tuumaakaan».

Ensio Röyskö.

„Parkanon parooni".
vapaaherra
GUSTAF WREDE

Maanantaina syyskuun 23 p:nä kuoli suuri isänmaan ystävä »Parkanon parooni», vapaaehrra G u s t a f W r e d e, 86 vuoden vanhana.

Koko Suomen kansa tunsi »Parkanon paroonin» patriarkkaalisen hahmon, ja oppi näkemään hänessä todellisen isänmaanystävän esikuvan. Kaikkialla, minne hän saapui, toi hän myös mukanaan sisäisen olemuksensa, vatimattoman kansanominaisuutensa ja järkkymättömyytensä. Jo vapaussodassa kantoi hän Satakunnan joukoissa sarkatakkia ja sen jälkeenkin sk.-miehenä teki sen kuolemaansa asti. Lämmöllä hän seurasi myös läheltä Satakunnan kansallisen nuorison työtä.

Teemme kunniaa isänmaan ystävän muistolle.

Lautturi ja hänen poikansa.

Kirjoitti *Vilho Sorvari.*

Mikael-lautturi näytti oudon kyttyräselkäiseltä istuessaan tavallisella paikallaan maakivellä tien alapäässä virran rannalla. Hänen pitkät käsivartensa liikahtelivat levottomina ja silmissä paloi omituinen pistävä tuijotus. Hänen poikansa puristi kämmeniään nyrkkiin ja hengitti raskaasti. Virta kulki heidän ohitseen kiivaana, ja lautta nyki vaijeriaan. Alempana kumisi koski mustien kivien välissä.

— Miespolvien ajat ovat isämme tässä olleet lauttureina, ja nyt sinä jätät tämän seudun ja lähdet naisen perään vieraisiin kyliin, sihisi Mikael. Hänen leveissä hartioissaan oli jotakin pakotettua vimmaa, ja näytti aivankuin hän ehdoin tahdoin olisi kiusannut itseään kiristelemällä hampaitaan.

— Mitä täällä on? lausui poika. — Ainainen yksitoikkoisuus. Korpivirta — koski — virran yli juokseva vaijeri — äsh, minä en kestä olla täällä!

— Äitisi verta, virkahti Mikael halveksivasti. — Hän tuli etelästä, vaalea, heikkoverinen ihminen ja jäi tänne, kunnes kuoli ikävään synnytettyänsä sinut, samanlaisen heikon. Mene, mene! Mene naisesi luokse sinne, missä venäläisen upseerin käsi häntä hyväilee yhtä hyvin kuin sinunkin. Mene!

Poika oli käännähtänyt häneen päin. Hetkisen tuntui siltä, että hän aikoi iskeä isänsä maahan. Mikaelin sieraimet paisuivat leveiksi hänen katsellessaan poikaa. Menköön — s—tana! Yksinhän hänet näyttiin olleen tuomittu olemaan täällä virralla.

— Äläkä palaja silmieni eteen! hän huusi vimmaisena. — Nämä kädet, nämä minun käteni, jotka ovat sinua kanniskelleet lapsena, nämä eivät ole pehmeät, tiedä se!

—Ajat siis minut pois, hylkät minut?

— Niin. Sinä et ole poikani! Maailma on äitisi ja isäsi, mene sen luokse. Tuossa aukeene tie, ala astua!

Hetkisen poika katseli isäänsä laajennein silmäterin. Hetkisen hänen sydämensä värisi hiljaa ikäänkuin kaihosta ja säälistä. Vanha isä näytti kokoon lyyhistyneeltä, harmaatakin harmaammalta ja vanhaa vanhemmalta. Isän silmissä oli avuton tuijotus, mikä toisinaan oli raivoisa, toisinaan surkea. Olivathan he kuitenkin, isä ja poika, olleet täällä yhdessä yli kaksikymmentä vuotta. Mutta vaaleatukkaisen tytön kuva sukelsi metsien takaa mieleen, iso kylä taloineen ja kujineen kohosi korpivirran ja lauttauspaikan eteen, ja poika kovettui. Hän kääntyi äkkiä ja alkoi voimakkain askelin kulkea tietä pitkin kylään päin. Hän katosi kohta näkyvistä.

Miael seisoi paikallaan tuijottaen pojan jälkeen. Hänen silmiensä hetken herkkänä ollut ilme väistyi pois, tilalle kohosi synkkä uhma, ja hän kohotti ison nyrkkinsä ilmaan.

— Kirottu — sinä poika! hän sähisi ja lähti kumaraisena astumaan mökilleen. Hän riuhtaisi oven auki, meni sisään ja paiskasi oven jäljestään jysähtäen kiinni. Heittäytyen makuulavitsalleen hän vaatteet yllään jäi tuijottamaan ylös kattoon, kunnes tuli pimeys ja peitti katon näkymästä. Hän kuuli virran kohisevan

(Jatkuu seur. num.)

Uudestisyntynyt . . .

(Jatkoa siv. 336)

työn ilo ja toimintatarmo kuvastuu noiden 8—14 ikävuoden välillä olevien poikien koko olemuksesta. Muistuu tässä mieleeni Saksan nuorisojohtajan *Baldur von Schirach*'in lausumat kehoittavat sanat kolmannen valtakunnan nousevalle polvelle: *"Kaikki eivät voi olla suuria sotapäällikköitä, mutta jokainen kyllä työn sotamarsalkka!"*

Jokaista lippukuntaa edustaa leirin kunniapaikalle rakennetun suuren tornin vieressä symbolinsa, joka aina seuraa joukkonsa etunenässä. Uudet osastot, jotka kesän mittaan saapuvat leirille, tuovat omat lippunsa tuohon kaikkien kunnioittamaan salkopyhättöön, jossa se ylpeänä liehuu siksi kunnes se taas saa johtaa omat poikansa synnyinseuduilleen.

Kahvipöydän ääressä käy kova puheensorina saksalaisten ja suomalaisten nuorukaisten jutellessa heille rakkaista HJ- ja Sk.-järjestöistä. "Yksi kuppi puuttuu", kuiskaa joku läsnäolijoista, eikä muuta tarvitse kun kymmenen nuorukaista jo juoksee kilpaa leirin Führerin kutsumana paikalle. Reipas ilmoitus kajahtaa. Kätten tarkastus: "Likaiset, seuraava, likaiset, seuraava ... viisi poikaa ajetaan takaisin pesulle ja ilmoittauduttuaan uudestaan saa yksi kunnian palvella johtajaansa. Tuollaista auliutta katsoo ihan kunnioituksella ja herää mieleen vakaumus: "Tuo joukko on teräksestä ja kunnes se läpikäy spartt-talaiskasvatuksensa miehen tien, on se voima, joka merkitsee paljon enemmän kuin rauhankyyhkysten huolettomat kevätvisertelyt keskellä suitsuavien tulivuorten kraatereita, Tämä on sitä reaalipolitiikkaa, josta meilläkin on paljon oppimista."

NUORUUDEN JUHLA.

Duisburgin raatihuoneen ja ikivanhan goottilaistyylisen kirkon edustalle on hämärän tullen kokoontunut monituhatlukuinen ihmisjoukko seuraamaan HJ- ja BDM-järjestöjen jokavuotisten suururheilukilpailujen lopettajaisiksi toimeenpantavaa konserttia. Suomalaiset asettuvat kunniapaikalle vastapäätä mahtavaa orkesteria, jonka muodostavat: **200 huiluniekkaa, 800 fanfaarin puhaltajaa ja rumpalia, 200-miehinen torvisoittokunta** sekä 2000-lukuinen HJ.- ja BDM-tyttöjen kuoro.

Soihdut valaisevat kentän tunnelmalliseen loisteeseen. Ylhäältä tornin huipulta kajahtaa merkkisignaali, fanfaaripuhaltajat vastaavat, rummut pärisevät, vuoron perään laulavat tytöt ja pojat, jotka ovat asettuneet eri puolille raatihuoneen pääsisäänkäytävään johtavia rappusia. Ilma ympärillämme värisee resonanssissa tuon 1400-miehisen suurorkesterin sävelien rytmin mukaan. Nuori kapellimestari loihtii ihmeteltävällä taituruudella esiin sopusointua ja tunnelmaa, joka ympärillä olijat saa täysin valtoihinsa. Me katsomme tuota kuvaa edessämme kuin haltioituneina. HJ-poika ja -tyttö ammentaa tuollaisesta näystä ja tunnelmasta ikäänkuin uutta voimaa ja uskoa, uskoa, joka saksalaistoverimme sanojen mukaan ei perustu Raamatun lukuihin eikä kirkonmenojen kautta Jumalan lähestymiseen. Me suomalaiset annoimme täyden arvon juhlan kaikinpuoliselle onnistumiselle, mutta myöntää emme voi, että kaikkia ihmisiä tyydyttäisi mainitunlainen Jumal-yhteyden etsiminen ja kirkonmenojen hätävara. Tässä yhteydessä tulkoon mainituksi se seikka, että virallisesti Hitlerin luomat järjestöt eivät käytännössä perusta uskoansa Raamattuun, vaan Jumalaa lähestyy kukin omalla tavallaan. Kirkoissa käynti on sallittua, koulussa on uskonnon opetukseen osallistuminen vapaaehtoista. Kukin tunnustaa sitä uskontoa mitä haluaa, pääasia on vain, että Jumalaa lähestytään, tapahtuipa se muodollisesti minkä uskonnon kautta tahansa. Näyttää siltä kuin saksalaiselle hänen "Nationalsgefühlinsä pystyisi korvaamaan hänen uskontonsa. On vaikea lausua mitään arvostelua Saksan uskontokysymyksestä ja siitä kuinka kauan "kansallistunto" pystyy tarpeeksi voimakkaana alati kaipaavalle ihmismielelle antamaan täyttä tyydytystä.

LOPPULAUSUNTO.

Saksanmatkamme on ollut meille kaikille siihen osaaottaneille aikaa, jona entiset käsitykset ovat alkaneet horjua. Me tunnemme nyt sen mistä Saksalle vihamieliset piirit koettavat vaieta, me tunnemme, että Hitlerin työ on niin suuri, että historiassa tuskin vastaavanlaista voi löytyä. Tiedämme, että se kansallinen usko ja innostus, joka täyttää tänä päivänä jokaisen saksalaisen nuoren mielen on suuremman arvoinen kuin raha ja omaisuus, se on suuren tulevaisuuden varmin takuu. Vielä kiitän saksalaisia, retkemme onnistumiseen myötävaikuttaneita henkilöitä.

Onni Laitinen.

Rajalla ollaan rauhallisia.

Ruotsalaisen »Dagens Nyheterin» kirjeenvaihtaja, joka on matkustanut Viipuriin tutustuakseen vallitsevaan tilanteenseen Itä-Suomessa, kirjoittaa vaikutelmistaan seuraavaa:

Karjalan Kannas on se osa Suomea, johon maan puolustusvalmius on keskittynyt. Ja kuitenkin on Kannas tällä hetkellä rauhallisin kolkka koko rauhallisessa Suomenmaassa. Sotilaallisista varustusvalmisteluistaan huolimatta jää sotilailta päivän mittaan aikaa rauhan töihinkin: he auttavat köyhien karjalaiskylien asukkaita lehmien lypsämisessä ja perunannostossa pellolla.

Väestön auttavaisuus, on uhrautuvaisuus sotilaiden hyväksi tuntee tuskin mitään rajoja. Asukkaat ovat valmiit ottamaan vastaan ja majoittamaan joukkoja asuntoihinsa siirtyen itse puolestaan asumaan saunoihin ja navettoihin. He tarjoavat sotilaille kahvia ja ruokaa ja osoittavat kaikin tavoin haluavansa tehdä kaiken minkä suinkin voivat omalta osaltaan maansa hyväksi. Mieliala täällä on rauhallisempi kuin Helsingissä ja maan muissa kaupungeissa. Vain harvat ovat jättäneet asuinpaikkansa vapaaehtoisessa evakuoinnissa; kansa täällä on juurineen kiinni maassa. sen on vaikeampi jättää kotikontuaan, johon se on pienestä pitäen kasvanut kiinni. kuin kaupunkien asukkaiden jättää taakseen kaupunkinsa. Itse rajalinjaseuduillakin on väestöä suorittamassa välttämättömiä jokapäiväisiä tehtäviään; myös naisia, jotka hoitelevat puhelinkeskuksia ja pitävät huolta muista vastuunalaisista tehtävistä. Matkallani näin myös monen traktorin liikkuvan syksyisellä pellolla naiskäsien ohjaamana. Jälleen kerran käy täällä toteen vanha sanonta, että kansalla on kyky kasvaa vaaran mukana.

Maan Turva.

Maahamme on valtiovallan tieten ja suostumuksella perustettu kansalaisjärjestö henkisen puolustusvalmiutemme vahvistamiseksi. Maan Turva-järjestön tarkoituksena on vankkumattoman maanpuolustus- ja uhrimielialan sekä nykytilanteessa välttämättömän solidaarisuus- ja keskinäisen avunantohengen kohottaminen kaikissa kansalaispiireissä sillä tehokkuudella, mikä vain vapaaehtoiseen kansalaistoimintaan perustuvalla, yli maan ulottuvalla organisatiolla voi olla.

Maan Turvan ovat perustaneet ja organisoineet lähinnä ylioppilaspiirit. Heidän keskuudessaan on kaikki entiset ryhmäjaot unohdettu. Ylioppilaitten yhteyksien avulla on toiminta ulotettu maaseudullekin. Maan Turvan ruotsinkielinen toiminta käyttää nimeä Hembygdfronten.

Tällaisen työn merkitys aikana, jolloin pienten kansojen kohtaloja on ratkaistu ja pyritään edelleenkin ratkaisemaan pelkällä uhkauksin ja huhuin käydyllä hermosodalla, on maassamme käsitetty hyvin, minkä osoittaa Maan Turvan työn kaikissa kansalaispiireissä saama suopea vastaanotto.

Kirjallisuutta.

Kreivi C. E. Pückler: KUINKA VAHVA ENGLANTI ON? Suuren saksalaisen lehden Lontoon-kirjeenvaihtajana kreivi Pückler perehtyi kaikinpuolisesti tähän jännittävään kysymykseen. Hänen kirjansa voidaan sanoa ilmaisevan Saksan johtavien piirien käsityksen vanhan maailmanvallan todellisesta voimasta poliittisessa, taloudellisessa ja sotilaallisessa suhteessa. Kirja ei sisällä mitään propagandaa, ainoastaan tosiasioita. — Puolueettomille uuden sodan tarkkaajille teos on tavattoman mielenkiintoinen. Englantilaisetkin ovat käännättäneet sen omalle kielelleen. — 220 sivua. Hinta 35:—.

John Galsworthy: PYHIMYS. Galsworthy on Englannin uudemman kirjallisuuden rakastetuin nimi kaikkialla Euroopassa, myöskin Suomessa. Hänen "Pyhimys"-romaaninsa on aivan kuin meidän päiviemme tapahtumista kirjoitettu. Sen aiheena on sotaleskien probleemi. Päähenkilönä on korkeimpia ihanteita palvova pappi, jonka nuori kaunis tytär maailmansodan sankarihurmiossa, unohtaen yhteiskunnan hyväksymät moraaliset lait, antautuu sotaan menevälle sulhaselleen. Mies — nuori upseeri — kaatuu Ranskan rintamalla ennen kuin heidän suhdettaan on ehditty vihkimisellä vahvistaa, ja tyttö joutuu kantamaan yksinäisen äidin häpeää. Mitä ankarasti siveellinen pappi tuntee joutuessaan kokemaan oman seurakuntansa tuomion, ja mikä syvä juopa erottaa vanhan ja nuoren polven elämänkäsitykset, sitä ei kukaan muu olisi voinut kuvata niin mestarillisesti kuin Galsworthy. — 354 sivua. Hinta 45:—, kangask. 60:—.

Armas Maasalo: UUSI KOULUN KORAALIKIRJA. Samoihin aikoihin kuin "Uusi koulun virsikirja" tulee käytäntöön, ilmestyy nyt tämä siihen suoranaisesti liittyvä suppea koraalikirja. Virsien lisäksi on siinä muutamia vanhoja tutuiksi ja rakkaiksi käyneitä hengellisiä lauluja. Koraalit ovat soinnutetut siten, että ne ovat helposti soitettavissa paitsi urkuharmonilla ja uruilla myöskin pianolla. Kirjaa voi siten suositella kodeillekin. — Hinta 50 mk.

Ilta ja Jaakko Larva: ER KOMMT NACH FINLAND. Saksaa radiossa II. Kirja on jatkoa radion saksankielen opettajan, lehtori Ilta Larvan aikaisemmin julkaisemaan teokseen "Minä lähden Saksaan", jossa 10 vuoropuhelun muodossa kerrottiin suomalaisen neidin matkasta Berliiniin saksalaisen gentlemannin kohteliaasti opastamana. Nyt kerrotaan tarinan jatko: saksalainen tulee Helsinkiin olympiajuhliin ja neitonen puolestaan on nyt oppaana. Vuoropuhelu on nykyaikaista sisältäen sellaista, mitä tarvitaan matkan teossa ja erilaisissa paikoissa liikuttaessa. Rinnatusten oleva saksalainen ja suomalainen teksti on vihtelevaa, käytännöllistä ja helppotajuista. — Hinta 15 mk.

Kallio—Kuuskoski—Kallio: FYSIKAN OPPILASTÖITÄ. Tämän kirjan pohjana on käytetty kouluneuvos Niilo Kallion aikoinaan julkaisemaa samannimistä teosta, joka on perusteellisesti uusittu, ottamalla huomioon viime vuosina saavutetut kokemukset ja keskikoulun fysiikan opetuksen nykyiset vaatimukset. Tässä on seurattu V. J. Kallion "Luonnonopin" juuri valmistuneen uuden painoksen järjestystä. — Hinta 16 mk.

V. J. Kallion LUONNONOPIN II. painokseen on tekijä kirjoittanut erityisen liitteen taistelukaasuista. — Kangask. 35:—.

JUORUT JA HUHUT.

Sota-aika tuo aina mukanaan sota-ajan jutut ja huhut. Sanomme suoraan, että olemme jyrkästi sitä mieltä, että tällaisena aikana olisi pantava kaikki hysteerikot »köysiin». Puhelinten ääressä istuu ja toreilla, kahvikesteissä, kokouksissa ja kaduilla vaeltaa oikea juoruajien ja huhujen levittäjien »urhoollinen» armeija. Nyt lukemattomat tädit ja myös miehiksi itseään nimittävät oliot, jotka vielä puoli vuotta sitten nauroivat ivallisesti »väestösuojeluintoilulle» ja muulle, vaativat hysteerisinä pommisuojia itselleen. Mutta parempi herätä myöhäänkin kuin ei milloinkaan.

SOTILASHUUMORIA.

Sota-aika tuo mukanaan sota-ajan kaskut. Niin nytkin, kun reservit on kutsuttu aseisiin. Joku keksii kaskun idun, toinen lisää ja kolmas antaa sille lopullisen muodon. Ei voine koskaan kieltää, että suuri osa juuri sotilaskaskuista sisältää todella aitoa kuumoria. Leikkaamme tähän »Aseveljestä» muutamia.

*

— Älä irvistele esimiehellesi, sanoi Piipari saappaalleen, josta oli pohja irronnut.

Jahvetti oli kuullut, että kenttäkirjeen pitää olla lyhyt ja asiallinen. Hän tarttui siis kynään ja kirjoitti isälleen: »S.O.S. 100 mk. Jahvetti».

*

— Reserviläinen I.: Sellaista ääntä kuin meidän kersantilla ette ole ennen kuulleet. Jos sinä Kalle, esim. putoaisit kuoppaan ja se komensi seis, niin jukoliste, siihen sinä pysähtyisit ja jäisit riippumaan ilmaan.

— Reserviläinen II.: Mitä sinä poika pieniä kehut. Meidän vääpelillä on sellainen ääni, että kun se aamulla karjaisee: herätys, niin kaikki miehet keikahtavat pritsiltä maahan pelkän ilmanpaineen vaikutuksesta.

— Reserviläinen III.: Mitäpä minä teidän puheista, mutta sillä meidän kersantilla sitä vasta ääntä on. Kun hän komentaa seis, — niin silloin pysähtyvät kaikki kasarmin kellotkin ...

Poliittinen tietopeli.

(Vastaukset).

1) Herra Bruno Jalander. 2) Lokakuun 3 pnä 1939. 3) Witalis Pantenburg. 4) Selter. 5) Raczkiewicz. 6) Pariisissa. 7) Ihmeellinen sosialisti, joka puhuu totuuttakin, kansanedustaja Reinhold Svento. 8) Helan niemellä. 9) Hän toimii kenraalimajurin arvolla Ranskassa länsivaltojen yliesikunnassa. 10) Sotamarsalkka Gamelin. 11) Venäjälle. 12) M.m. kenraali K. M. Wallenius. 13) Kansanedustaja, eversti Susitaival. 14) 132 puolesta 55 vastaan. 15) Kaksi, nim. sotaministeri ja salkuton ministeri.

Hinta 3 mk.

Seinäjoki 1939 — Lakeuden Kirjapaino